

FLIK IN BRUSSEL

FLIK IN BRUSSEL

DENNIS SUTHERLAND

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

*Il n'y a ni mauvaises herbes ni mauvais hommes.
Il n'y a que de mauvais cultivateurs.*

VICTOR HUGO

INHOUD

9 Woord vooraf	77 Op patrouille
15 Van idealist tot pispaal	133 Aangeslagen
31 Welkom in Brussel	153 Mijmeringen van een politiecommissaris
57 Eerbaar beroep, slecht imago	163 Dankwoord

WOORD VOORAF

**Waar krijg je een medaille opgespeld?
Mensen wuiven je toe,
iedereen is een held
bij de poli-i-tie.**

Dit fragment komt uit het K3-liedje ‘Bij de politie’. Catchy tekst, vrolijk deuntje, maar de realiteit is toch enigszins anders. Mensen wuiven ons zelden toe, en als helden worden we over het algemeen evenmin onthaald. Alhoewel.

Heel even waren we écht helden, in de periode van de aanslagen in Brussel en Zaventem. Als we toen iemand aan de kant zetten of controlerden, werden papieren meteen en zonder morren bovengehaald. ‘Zeker, meneer de agent’, ‘Alle begrip, meneer de agent’, ‘En nog eens bedankt voor al het fantastische werk dat jullie elke dag voor ons doen, meneer de agent!’ We kregen zelfs bedankjes naar ons hoofd geslingerd – een onwezenlijke tijd!

Intussen is dat respect voor de arm der wet alweer verdwenen, even snel als het gekomen was. Een beetje zoals het applaus voor de mensen in de zorg tijdens de coronacrisis. We zijn weer als vanouds de pispaal. Wij zijn het die met onze meetstok moeten vaststellen of mensen tijdens het shoppen wel anderhalve meter afstand van elkaar houden. Wij zijn de wereldvreemde sukkelaars die dieven en verkrachters oppakken en meteen daarna weer vrijlaten. Wij zijn het die ons bezighouden met pietluttige verkeersovertredingen, terwijl de échte gangsters met alles weggkomen.

Uiteraard zijn we dat allemaal niet. We doen ook maar gewoon onze job, wat ons door onze chef wordt opgedragen. Voor veel mensen zijn de politie, het gerecht en de politiek echter één pot nat. En van die drie beroepsgroepen is de politie jammer genoeg de gemakkelijkste schietschijf, en dat is helaas niet alleen bij wijze van spreken.

Als er ergens in de wereld een agent iets heeft mispeuterd – dat mag in Amerika of Poelkapelle zijn – dan straalt dat voor Jan met de pet ook af op mijn job. Alle flikken zijn macho's/racistisch/autoritair/dom/... Vul zelf maar aan. De politie, uw vriend? Niet echt.

Veel van dat onbegrip heeft te maken met onwetendheid. Onbekend is onbemind. Maar beeld je even in dat er geen politie zou bestaan. Zou de wereld er dan echt beter aan toe zijn? Ik denk oprecht van niet. Als de mensen beter wisten wat we elke dag allemaal doen, dan zou er beslist meer respect voor onze job zijn, daar ben ik van overtuigd.

Daarom was ik ook erg blij toen uitgever Wim De Bock van Borgerhoff & Lamberigts mij contacteerde met de vraag om een boek te schrijven over mijn wedervaren bij de politie Brussel-West. Hij had mij en mijn collega's aan het werk gezien in 'Niveau 4', waarbij documentairemaker Eric Goens ons korps in de nasleep van de aanslagen wekenlang volgde. Een boek over het wel en wee van de politie in Brussel-West: ik zag het meteen zitten. Ik ben al twintig jaar lang een bevoorrecht getuige van wat er zich allemaal in onze hoofdstad afspeelt. Het hele Strafwetboek zie ik elke dag voor mijn neus de revue passeren. Het voelt goed om na al die jaren eens terug te blikken en een inkijk te geven in hoe het er bij de politie écht aan toegaat. Om duidelijk te maken dat het goed is dat we er zijn, en om met lichte trots te zeggen dat we ook echt goed zijn in wat we doen, ondanks alle kritiek die de politie in het algemeen, en die van Brussel en Molenbeek in het bijzonder, de afgelopen jaren over zich heen heeft gekregen.

Dit boek zal de wereld uiteraard niet veranderen. Maar als het ertoe leidt dat er een heel klein beetje meer begrip en respect is voor de agenten die elke dag hun leven riskeren om de samenleving veilig te houden, dan is het opzet al geslaagd. Als mijn relaas ook mensen aanzet om zelf de stap te

wagen en bij de politie te komen werken: nog beter. Terecht, want agent zijn is bovenal gewoon leuk. Je helpt mensen, krijgt heel wat te zien, en je mag in mijn geval werken in het mooiste *hellhole* van de wereld.

Eén ding kan ik je alvast verklappen. Flik zijn in Brussel is het mooiste beroep dat er bestaat. Lees maar.

Dennis Sutherland
april 2022

Het Laatste Nieuws

GERECHT ZOEKT 'SUPPORTERS' VAN VERKRACHTER

Politie en gerecht jagen op meerdere mannen die in Sint-Jans-Molenbeek supporterden bij de verkrachting van een toeriste. De vermeende verkrachter zit intussen in de cel. Als de mannen die hem aanmoedigden ook worden opgepakt, riskeren ze mogelijk dezelfde straf als de verkrachter: tien jaar cel.

Eén uur. Zo lang zou een man zich in de nacht van 30 september op 1 oktober vorig jaar vergrepen hebben aan een Marokkaanse toeriste die in Molenbeek op bezoek was bij haar familie. De 26-jarige vrouw was verdwaald en op zoek naar het adres van haar zus bij wie ze overnachtte. Ze zocht hulp in een nachtwinkel nabij metrostation Zwarte Vijvers. Een jonge klant stelde voor haar naar huis te brengen. Op de parking stapte de vrouw een bestelwagen in. Volgens haar troeften daarop meerdere mannen samen rond het voertuig. De vrouw zegt dat ze door de raampjes toekeken hoe de dader haar verkrachtte. Volgens haar moedigden de mannen buiten de auto haar verkrachter aan. Alsof ze aan het supporteren waren bij een sportwedstrijd.

ZELFMOORDPOGING

De dader zou tijdens de feiten gezegd hebben dat ze hem niets kon maken "omdat hij toch illegaal in België was". De vrouw moest ook haar gsm, Marokkaanse identiteitskaart en de 550 euro in haar portefeuille afgeven alvorens ze op de Gentsesteenweg in Molenbeek uit de bestelwagen werd gezet. De vrouw - die enkel Arabisch en Spaans spreekt - slaagde er vlak na de feiten niet in zich verstaanbaar te maken bij de politie. Even later die nacht zag een voorbijganger hoe het slachtoffer helemaal in shock zich in het kanaal wilde gooien. Hij kon haar op het nippertje tegenhouden en de hulpdiensten bellen. Haar zus trad vervolgens op als tolk om de politie duidelijk te maken wat ze had ondergaan. Het slachtoffer keerde met de politie nog terug naar de plaats van de feiten. Omstanders zagen daar hoe de vrouw begon te krijsen toen ze

haar verkrachter zag. Salah C. (20) sloeg op de vlucht en kon eind vorig jaar worden opgepakt. Het parket van Brussel bevestigt zijn aanhouding. De man ontkent echter. Hij zegt dat hij enkel vluchtte voor de politie omdat hij drugs bij zich had. Een getuige wijst hem echter ook aan als de verkoper van de gestolen gsm van het slachtoffer. Bronnen dicht bij het onderzoek zeggen dat er nu volop wordt gezocht naar de mannen die supporterden bij de verkrachting.

"Ook juichen en joelen bij een verkrachting is een misdrijf, zelfs al raken ze die vrouw niet persoonlijk aan", verduidelijkt Filiep Jodts, procureur des konings in Veurne. "Deze mannen hebben namelijk geweigerd iemand in gevaar te helpen. Vergelijk het met langs een ongeval rijden, een geknelde persoon in het verlaten autowrak zien zitten en toch zeggen: 'Ik heb geen tijd of zin om te stoppen.' Dat is het niet verlenen van hulp aan een persoon in nood. Da's schuldig verzuim en strafbaar." Het strafwetboek voorziet daar een gevangenisstraf tot één jaar.

MEDEPLICHTIG

Volgens onze informatie voert de politie naar de verkrachting in Molenbeek nu nog een onderzoek naar mededaders. "Ik ken het dossier niet, maar wellicht zijn er elementen in het onderzoek die extra belastend zijn voor de supporters", zegt Jodts. "Misschien blokkeerden die andere mannen wel de autodeuren en verhinderden ze op die manier dat het slachtoffer kon ontsnappen uit de auto van de verkrachter. Mogelijk hebben zij de man ook opgedragen of aangemoedigd om steeds verder te gaan. In die gevallen kan het parket deze mannen proberen te laten vervolgen als mededader. Dan riskeren zij dezelfde straf als de échte dader." In dat geval kunnen ze - net als de verkrachter - veroordeeld worden tot de maximumstraf van 10 jaar.

VAN IDEALIST TOT PISPAAL

In dit hoofdstuk leg ik uit hoe ik, een jongetje uit Ledeberg, na wat omzwervingen uiteindelijk politiecommissaris ben geworden in Brussel-West. Een beknopt overzicht van de bikkelharde opleiding in Etterbeek, oorlogstaferelen in Charleroi, een stage bij de jetset-scheepvaartpolitie in Oostende en de allereerste slechterik die ik in de boeien kon slaan. En hoe alle begin moeilijk is, zeker in mijn geval.

Mijn naam is Dennis Sutherland. Een Engels klinkende naam, maar toch ben ik een geboren en getogen Belg. Ik groeide op in Ledeberg en ben zo Gents als waterzooi, mastellen of cuberdons.

Mijn grootvader was een Canadees uit Edmonton, Alberta. Tijdens de Tweede Wereldoorlog is hij hier komen vechten, en na de oorlog is hij met een Vlaamse getrouwd. Mijn grootmoeder dus.

De verhalen van mijn grootvader hebben mij altijd gefascineerd. Elk jaar was ik aanwezig op de oud-strijdersherdenkingen op het Canadese oorlogskerkhof van Adegem, waar ik in contact kwam met een kolonel van de toenmalige rijkswacht. Ik was als kind verzot op alles wat met politie of rijkswacht te maken had. Achter boeven aanzitten, met politieautootjes spelen – toetaa-toetaa! – en zo... Die kolonel kon zo enthousiast over zijn job praten en kwam altijd wel met een of ander fantastisch verhaal of geweldige anekdote op de proppen. Ik hing aan zijn lippen en gaandeweg wist ik het steeds zekerder: dat wil ik later ook worden!

Ik ben geboren in 1979 en groeide op in een tijd waarin ons land veel buitensporig geweld kende. Je had de CCC, de Cellules Communistes Combattantes, die halfweg de jaren 1980 enkele aanslagen pleegden. In dezelfde periode waren er ook de gewelddadige overvallen door de Bende van Nijvel. Kortom, er heerste een algemeen gevoel van onveiligheid in de samenleving. Dat gold zeker voor kinderen. Ik herinner me bijvoorbeeld nog hoe zwaarbewapende rijkswachters de ingang van de Delhaize in Ledeborg bewaakten toen wij er met de auto voorbijreden. Dat liet een behoorlijk heftige indruk na op de kleine dreumes die ik toen was.

Bij de politie gaan, of in mijn geval de rijkswacht, was voor mij een soort roeping. Noem het een vorm van idealisme. Ik wilde de wereld beter of veiliger maken, 'de slechteriken pakken'. Behoorlijk naïef natuurlijk, maar daar zou ik zelf snel wel achter komen...

SFEERBREKER

De politie in België was toen nog niet eengemaakt – je had de rijkswacht en de politie. Rijkswachter worden leek mij net iets spannender. Ik had de indruk dat je als rijkswachter iets meer verantwoordelijk was voor 'het zware werk'. Je hoefde sowieso het verkeer al niet te regelen, bijvoorbeeld. Om mijn droom werkelijkheid te zien worden, schreef ik mij na mijn middelbare school dus in voor de opleiding.

Het klinkt wellicht gek, maar ik heb echt vrienden verloren door die stap te zetten. Voor sommige vrienden – nu ja, kun je ze vrienden noemen? – werd ik plots 'die lul' die mensen hun rijbewijs afpakte als ze te veel hadden gezopen of parkeerboetes uitdeelde om mensen te pesten. 'Die maten van u staan daar weer te flitsen op de grote baan,' kreeg (en krijg) ik dan te horen.

Op feestjes en recepties is het vaak ook een sfeerbreker als je zegt dat je van de politie bent. Het gesprek valt dan meestal even stil. Grappig ook hoe mensen zich soms anders gaan gedragen als ze te horen krijgen dat je van de politie bent. Ze excuseren zich bijvoorbeeld als ze een drankje bestellen ('Ik ben Bob hoor vanavond!') of beginnen te zeu-

ren over een of andere boete die ze ooit eens hebben gekregen ('Mag dat allemaal wel?'), niet zelden gevolgd door: 'Kun jij daar niks aan doen?'

Eh... neen.

Of: 'Jij moet die boetes toch allemaal niet betalen zeker?' – nog zo'n fabel. Ik heb helemaal niks te maken met de verkeerspolitie en ben zelf verdorie nog maar net geflitst!

Als we op vakantie in het buitenland andere Belgen tegenkomen, zeg ik soms dat ik 'voor de staat' werk. Niet dat ik me schaam om politieagent te zijn, integendeel, ik ben er net heel trots op. Maar je krijgt altijd dezelfde afgezaagde clichés te horen.

'Bij de staat? Ha, de belastingen, of zo?'

'Nee, ik werk bij de politie.'

'O, ken je X?'

'Eh, neen, er werken over het hele land zo'n veertigduizend mensen bij de politie. Ik ken die niet allemaal persoonlijk.'

'En waar zit je precies?'

Dat is het moment waarop je de bom kunt laten vallen.

'In Sint-Jans-Molenbeek.'

pijnlijke stilte

't Is wa zeker? Veel smeerlappen waarschijnlijk?'

Tja. Dan leg ik uit dat 'het' inderdaad wat is. En dat er, net als overal overigens, inderdaad ook wat smeerlappen tussen zitten.

Om je populair te maken op feestjes, hoef je dus niet bij de politie te gaan. Zelfs priesters en politici kunnen op meer goedkeuring van de bevolking rekenen. Gelukkig heeft mijn werk bij de politie me ook veel vriendschap geschonken. De overgrote meerderheid van mijn vriendenkring is op de een of andere manier een collega van mij. Op mijn trouwfeest was driekwart van de genodigden van de politie. Ook mijn vrouw, zij doet zedenzaken – ook een stiel apart.

POLICE ACADEMY

Na een geslaagd ingangsexamen mocht ik eindelijk aan de opleiding van één jaar beginnen. Met knikkende knieën meldde ik me bij de Koninklijke Rijkswachtschool in Etterbeek. Vanaf het moment dat je je handtekening zet, ben je officieel rijkswachter. Weliswaar ‘in opleiding’, maar toch. Het werd een pittig jaar, waarin ik plots ook op internaat moest, in een kille kazerne, met overal van die troosteloze blokken waar ik met acht in een veel te kleine kamer belandde. Behoorlijk overweldigend en in elk geval een groot contrast met het warme nest waarin ik was opgegroeid. Als enig kind was ik thuis het ‘kakkersnestje’; ik kon mijn bed niet eens deftig opmaken. Helaas bleek ook dat een vaardigheid te zijn die een goede rijkswachter onder de knie moet hebben.

Ik herinner me nog hoe de luitenant onze kamer binnenkwam voor mijn eerste kamerinspectie. Hij liet een muntstuk vallen op de bedsprei van mijn buurman, ‘de Kenny’. Die kwam net uit het leger en wist wel hoe je een bed volgens de regels van de kunst moest opmaken. Dat bleek ook: het muntstuk van de luitenant sprong elegant weer op in zijn hand. ‘Perfect bed!’ klonk het droog. Het angstzweet brak mij al uit. En terecht, bij mijn bed bleef het twintigfrankstuk zo dood als een pier op mijn bedsprei liggen. Ik mocht weer helemaal opnieuw beginnen.

Het was best een harde leerschool en we kregen er een ijzeren discipline aangekweekt. Terwijl mijn leeftijdgenoten zich tegoed deden aan het wilde studentenleven, werd ik echt gedrild. En niet zoals in de *Police Academy*-films. Tegenwoordig gaat het er in de opleiding alleszins een stuk minder hard aan toe, en dat is maar goed ook. Ik vond het de hel. Het eten was slecht. Ze speelden er al eens graag met je voeten en lieten je onzinnige dingen doen. Echt pestgedrag soms...

Zo hadden we verschillende uniformen, en iedereen moest te allen tijde precies hetzelfde gekleed zijn. Als iemand van ons peloton het bijvoorbeeld wat koud had en een trui wilde aantrekken, dan moest iederéén van het peloton zijn pullover aantrekken. Als je dan zelf niet zo’n koukleum bent – zoals ik – dan was het vaak letterlijk een kwestie van de rit uit te zweten.

Hoe dan ook zorgde de hele setting ook wel voor een soort groepsgevoel. Samenhorigheid. Verantwoordelijkheidsgevoel. Als de kamer niet oké was omdat ik mijn bed niet netjes had opgemaakt, dan kreeg niet ik, maar de kamerverantwoordelijke de volle laag. Je móést wel met z’n allen aan hetzelfde zeel trekken. En natuurlijk ging het er daarbij meer dan eens heftig aan toe.

Twaalf maanden is gelukkig relatief in een mensenleven. Ik zette door, met mijn doel, mijn droom, in het achterhoofd. Mijn moeder vertelde me achteraf dat ze me in juni 1999 heeft zien binnengaan als een jongetje, en in mei 2000 weer zag buitenkomen als een man.

EURO 2000

Plots was ik officieel ‘wachtmeester’, de laagste rang bij de rijkswacht. Ik zei vaak al grappend dat ik een meester in het wachten was, en dat was ook zo. Je moest bij de rijkswacht elke dag erg veel geduld hebben en vaak gewoon... wachten.

Ik zat in een atypische lichte omgeving omdat mijn opleidingsjaar samenviel met het Europees kampioenschap voetbal, dat België en Nederland in 2000 samen organiseerden. Een gevolg was dat we na onze opleiding naadloos drie maanden lang werden opgenomen in de algemene reserve in Etterbeek. Dat zijn die ‘Playmobil-mannetjes’, zeg maar: rijkswachters die alleen maar de openbare orde regelen bij grote manifestaties.

Ik mocht mij opmaken voor vier weken non-stop voetbal. Vier weken overleven in een slaapzak. Ik ben zelf een fervente voetbalsupporter en heb een abonnement bij AA Gent, dus dat vond ik best een fijn vooruitzicht.

In de praktijk bleek de organisatie echter nogal tegen te vallen. Alles verliep vrij chaotisch. Lange dagen, veel wachten... Het was ook erg warm. Aanvankelijk werden er nog zakjes water uitgedeeld, maar na vier dagen bleek daar salmonella in te zitten; de helft van het korps had last van buikloop. Klachten die alleen maar verergerden door alle rommel die we voortdurend aten in de hamburger- en frietkramen rond het stadion. Dat is in mijn geval helaas ook een van de nadelen aan de